

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Дарина Зиновиева, Институт за държавата и правото, БАН
и ПУ "П. Хилендарски"

Относно дисертационен труд на тема:

„ПРИВАТИЗАЦИЯ НА ДЪРЖАВНИ ЗАДАЧИ В ОБЛАСТТА НА
СИГУРНОСТТА И ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД В ПОЛСКОТО И
МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО”

от д-р ДАРЮШ БРАКОНЕЦКИ

за придобиване на научна степен „доктор на науките“

Професионално направление 3.6. "Право"

Докторска програма „Теория на държавата и правото.

Политически и правни учения“

ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА „ПУБЛИЧНОПРАВНИ НАУКИ“ към ВАРНЕНСКИ

СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ

1. Общи данни

Налице са документите, представени от кандидата, които се изискват от приложимите нормативни актове. Изпълнени са минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно

на изискванията по чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ. Завършил е право. Автор на над 40 научни статии и експертни становища в областта на административното право, административното производство, международното право, правото на Европейския съюз и правните аспекти на държавната сигурност. Активен участник в 25 полски чуждестранни конференции. Ръководител и рецензент на близо 100 дипломни работи в областта на правото и администрацията. Член на Полската асоциация за образование в областта на публичната администрация. Доктор по юридически науки в областта на правото. От 2019 до сега е асистент в Международна академия за социални науки в Ломжа. Има юридически стаж в Градско предприятие по водоснабдяване и канализация ООД в Ломжа, бил е Генерален директор на Градско предприятие за комунално и жилищно стопанисване в Ломжа, бил е правен съветник в детективско бюро във Варшава и др.

2. Оценка и характеристика на научния труд

В дисертационния труд на Дарюш Браконецки са ползвани над 150 литературни източника, нормативни актове на ЕС, Полша и България. Прави впечатление обема от съдебна практика на съдилищата и трибуналите в Полша.

Представеният автореферат вярно и точно отразява съдържанието и приносите на дисертационния труд.

Още в уводната част авторът очертава вариантите, чрез които Полската държава възлага на частни лица правомощия, свързани с осигуряване на защита на сигурността на гражданите, или други дейности, които принципно са били в изключителната компетентност основно на държавата. Идеята на автора е да анализира в

дълбочина нарастващите нормативни и практически възможности в държавите, които изследва и да обоснове изводи за позитивните или негативни резултати.

Той сочи няколко правни механизма, като напр. разрешителни режими, създаване на смесени дружества, аутсорсинг, публично-частни партньорства и др. Счита, че трудът има актуално значение, с оглед сравнително новите правни режими на регулиране извършването на дейности от частни лица, които имат изключително важен за държавата и обществото характер, режими, въвеждани след реформите през 1989г в бившите социалистически страни. Ползността на труда е актуална както за Полша, така и за България и държавите в ЕС, в които правната уредба и практиката по темата са регламентирани неотдавна, кумулират се проблеми и редица въпроси, на които авторът дава обосновани отговори. Методите на изследване са много добри- исторически, сравнителен, систематичен, с което Д.Браконекки е постигнал широта и дълбочина на своето научно изследване.

В Първата част авторът много удачно извежда като начало и като систематика анализа на същността на държавната сигурност. Така той разглежда принципите на сформирание на държавата и ролята ѝ за опазване сигурността на живота на населението. Той постига пълнота на познанието чрез анализа на видовете сигурност. Авторът се спира подробно на заплахите за сигурността на държавата и с това впоследствие доказва нуждата от тяхното предотвратяване и проблемите, които съществуват по този повод. Авторът разглежда държавното управление на обществения ред, извършвано от полицията и нейните органи. Специално той анализира административно-правните правомощия, като издаване

на актове за държавна принуда и други административни актове, с които полицейските органи осъществяват контрол върху реда и гарантират обществената сигурност. С този правен анализ Д. Браконецки дава яснота за държавното устройство и дейност на органите, които имат компетентност да опазват обществения ред и на този фон нататък в труда той анализира части от тези правомощия, които правният режим предоставя на частни субекти.

В част Втора Д. Браконецки е посветил изследването си почти изцяло на Полското законодателство и практика, свързани с опазване на обществения ред и сигурността. Интерес за публичното право представлява критичните бележки на автора за конституционната уредба и нейното тълкуване, с оглед по-добрата яснота на конституционните принципи за опазване на сигурността и обществения ред. Тук той прави връзка с европейските актове, т.е. с правото на ЕС както и с някои релевантни международни договори, което заслужава положителна оценка. Макар да не съответства на заглавието на тази част от труда, авторът в нея, е разсъждавал върху важни актове, уреждащи държавната политика на България по отношение управлението на реда и сигурността. Такива са напр. „Актуализирана стратегия за национална безопасност на Република България“ от 2018 година. Положително трябва да се оцени включването на анализа относно енергийната безопасност, като елемент от сигурността на държавата. Авторът коментира и предлага добри изводи и по отношение „Проект: Три морета“.

Интересна идея на автора е анализа, обособен в част Трета. Тук Д. Браконецки изследва темата за човека като субект в държавата, който е носител на права и задължения в качеството си на

гражданин на държавата. Разглежда удачно и в по-общ план човешките права и свободи. С познания в конституционното право авторът е анализирал баланса между правата и задълженията на гражданите, уредени в Конституцията на Полша. Изводите за това защитата на кои права на гражданите могат да се прехвърлят като компетентност на частни субекти и кои не могат е правилен и заслужава добра оценка.

В Четвърта глава авторът концентрира вниманието си основно към възникването, понятието, проявите форми и рамки на така нар. от него „приватизация“ на сигурността. В този смисъл той разглежда съществуващи концепции в доктрината. Също така анализира принципно опазването на безопасността и обществения ред, когато са вменени като правомощия на субекти от частния сектор. Спира се подробно и на предоставянето на охранителни услуги от частни лица. Основният принос на автора е определянето на правните форми на приватизация на държавните правомощия в областта на обществената безопасност и ред. Авторът изброява условията за прехвърляне върху частни субекти на видове дейности, като напр. държавата да се откаже да ги извършва, прехвърляйки чрез закон извършването им от частни субекти. Също така, той коментира и стимулирането на обществения сектор и дава пример с дейността на „Водна доброволческа бърза помощ“. Авторът предлага редица идеи *de lege ferenda* за дейността на субектите в отделни отрасли, напр. в законодателството относно разузнавателната дейност в Полша и предложенията му за по-прецизното регулиране на компетенциите по следствени действия.

Пета глава е най-конкретизирана, тъй като авторът прави изследване на правния режим на частните субекти, които имат компетентност за защита на лицата и тяхното имущество.

Приносен характер има изследването относно правния режим на детективските агенции. Така напр. заслужава положителна оценка предложенията за уредба на методите за придобиване на информация от детективите, за периодични психологически и медицински прегледи, за държавен изпит за лицата, които кандидатстват за лиценз за детективи. Той разглежда в детайлност правния режим на частните затвори и на частните военни фирми. Предлага редица добри и полезни *de lege ferenda* идеи.

В глава Шеста авторът е направил изследване на режима за опазване на сигурността на страната и на гражданите, когато правомощията се реализират от субекти на обществения сектор. В тази връзка Д. Браконецки прави анализ на дейността на неправителствени организации, които имат предмет на дейност - опазване на обществения ред. Позитивно трябва да се оцени фокусът на изследване на гражданската активност по повод опазване обществения ред и сигурността. Авторът показва познания в наказателното право и ги обвързва с институтите на крайна необходимост, „гражданско задържане“ „необходима отбрана“, когато действията се извършват от частни субекти. Авторът разглежда и явлението *Community policing*, което има свои специфики и включва колаборация с местните граждани в определена територия.

3. **Критични бележки:** Заглавието на дисертацията оставя с впечатление, че се анализират частните структури в Полша и международното право, приложимо в Полша. Видно от дисертацията, част от структурите не съществуват в Полша и техният анализ е на съществуващите такива структури в други държави /напр. частните затвори в САЩ, Великобритания и др/. Следва да се прецизира заглавието в унисон със съдържанието на труда. В част втора заглавието е свързано само с изследване на полското законодателство, а последната точка 2.5 е със заглавие „Български предпоставки в областта по безопасност на държавата“. Авторът следва да намери нейното съответно място в друга част от дисертационния труд.

Тези бележки не омаловажават научната стойност на дисертационния труд. Ако авторът го публикува в книга, е добре да се съобрази с тях.

4. В обобщение, считам, че рецензирания научен труд на **ДАРЮШ
БРАКОНЕЦКИ**

притежава научноизследователска и научно-приложна стойност. Проличава умението на автора да борави свободно с материята от различни отрасли, да ги съчетава и изследва, да предлага оптимизиране на съществуващото законодателство на Полша. Авторът показва много добро познаване на материята както в административното право и процес, в наказателното право, в публичната администрация, както и в частноправни отрасли. Този интердисциплинарен подход на изследвания, заслужава висока оценка, поради сложността му и постигнатите от нея научно-приложни резултати. Авторът разглежда поставените въпроси не само по

отношение на бъдещо управленско решение в Полша, но и принципно в други държави от ЕС, където това решение би дало позитивен резултат.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

С оглед посоченото по-горе, изразявам категоричната си позиция, че кандидатът д-р ДАРЮШ БРАКОНЕЦКИ отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и на ППЗРАСРБ.

Гласувам **положително** и призовавам научното жури да гласува **положително** ДАРЮШ БРАКОНЕЦКИ да придобие научната степен доктор по право в професионално направление 3.6. Право Докторска програма „Теория на държавата и правото. Политически и правни учения“ във ВСУ.

Декември 2023 г.

Рецензент:.....

/проф. Дарина Зиновиева/